
Teze programové orientace

Úvod

Tyto programové teze tvoří dokument, na jehož základě naše skupina pracuje už mnoho let a pracovala na něm ještě před "oficiálním" zrodem IKS v červnu 1979. Představují syntézu práce na úrovni permanentní mezinárodní diskuse, kritiky, prohlubování a rozpracovávání, které historicky realizují revoluční militanti. A právě tato aktivita umožňuje stále přesnější vymezení programových tezí našeho hnutí, komunismu. (1)

V této otázce, stejně jako ve všech ostatních, zcela odmítáme ideologii formální neměnnosti (ortodoxie formy) a zároveň i ideologii všemožných revizionistických inovátorů (heterodoxie obsahu). Jak naše teze naznačují, stavíme proti nim čím dál tím hlubší a přesnější určování programových implikací neměně obsažených v komunistickém boji.

Proto tyto teze nejsou ani X-tou verzí nějakého posvátného textu ani konglomerátem idejí náchylných ke změnám - celkovým či částečným - podle vůle těch či oněch militantů (i tehdy, jsou-li ve většině). Jsou spíše projevem, "fotografií" jedné chvíle v permanentní kolektivní aktivitě obnovování programu, který byl různě formulován v minulosti a rozhodně bude i v budoucnosti, ale všechny tyto formulace jsou součástí historické linie, jež usiluje o teoretické vyjádření komunistické praxe rozchodu s celou kapitalistickou společností.

Co se této neobyčejně praktické teoretické aktivity týče, je práce komunistických frakcí vždy stejná: Vnímat a vyjadřovat - proti všem ideologiím - čím se v bezprostřední realitě ohlašuje dějinná budoucnost, co v rámci kapitalismu a proti němu tvoří jeho negaci a ohlašuje komunismus, aby tak syntetizovala zkušenosti nahromaděné ve vývoji revoluce a kontrarevoluce. Týká se i nepostradatelné části komunistické akce, a to nejen v tom smyslu, že komunistické frakce tvoří součást a koherentní organický projev hnutí ničícího současnou společnost, ale také protože skrze ně proletariát zhušťuje své

zkušenosti a transformuje je v direktivy pro budoucí akci, či - lépe řečeno - KOMUNISMUS TAK PLODÍ SVOJE DĚJINNÉ VEDENÍ. (2)

Pro nás tedy není problémem vynalézání "nových teorií" (které vždy nutně znamenají opakování starých nesmyslů v nové formě) ani objevování nových "historických subjektů" ani prosazování "nových praktik." Naopak, musíme i nadále demonstrovat neměnné důsledky protikladu mezi kapitalismem a komunismem, přítomné už od doby, kdy kapitál dobyl výrobu a zahrnul do svého bytí celé lidstvo.

Výhodou takového dokumentu je, že nám dovoluje velmi syntetizovaně a globálně stanovit celek fundamentálních pozic, které řídí naši aktivitu a může posloužit jako explicitní referenční bod programového rámce, v jehož rámci se rozvíjí naše militantnost. A zároveň nevýhodou tohoto druhu textu je, že jej fetišisté formy mohou snadno považovat za A-Z revoluční teorie, protože se domnívají, že jakmile je jednou formulován, dokáže vyřešit všechny problémy, s nimiž bude komunistické hnutí konfrontováno, jakkoli může dnes být zárodečné a roztroušené. Co se nás týče, domníváme se, že tyto teze jsou osvojenou základnou, výsledkem několika let militantní aktivity a poslouží k řízení a vymezení naší budoucí militantnosti.

Komunistické teze nejsou a nikdy nebyly "teoretizováním" o tom, jak reformovat svět, výmyslem, nebo ideologickým nonsensem. Naopak, jsou teoretickým vyjádřením reálného hnutí směřujícího ke zrušení stávajícího pořádku. Jako takové syntetizují reálnou a praktickou determinaci proletariátu v jeho podvratném hnutí a zároveň tvoří rozhodující a nepostradatelnou součást tohoto hnutí v jeho boji o revoluční orientaci a ustavení se coby celosvětové dějinné síly. Během staletých dějin komunistické strany se komunistické teze prosazovaly, rozvíjely se a nabíraly na přesnosti spolu se samotným vývojem revolučního hnutí (včetně poučení získávaných z jeho postupných porážek). To však neznamená, že postupné formulace těchto tezí mohou být volně interpretovány, ani že se mohou propůjčit ke kterékoli z mnoha pyšných inovací. Jakožto teoretická vyjádření neměnného antagonismu mezi kapitalismem a komunismem jsou tyto postupné formulace nutně nedokonalé a nedokončené. Můžeme beze všeho prohlásit, že všechny formální manifesty vyprodukované během dějin strany a až do úplného vítězství komunistické revoluce obsahují a budou obsahovat nejrůznější mylné postoje, či dokonce postoje cizí zájmům proletariátu. Nicméně, nakolik je každá z těchto postupných formulací konkretizací komunistického směřování hnutí, natolik znovu potvrzuje - na odlišné rovině abstrakce - neměnné základy tohoto hnutí. Proto každá generace revolucionářů nezačíná znovu od nuly, ale naopak její praktická aktivita se řídí neměnnými základy, které není třeba revidovat, ale rozvíjet a posouvat vpřed až k jejich konečným důsledkům.

Na rozdíl od této revoluční aktivity kontrarevoluce, zejména sociální demokracie coby všeobecná strana formální pseudokontinuity a reálné programové revize, činí pravý opak. Dokonce i tehdy, když tvrdí, že je dědičkou proletářských vůdců minulosti, používá jen izolované citáty vyňaté z kontextu ve jménu formální ortodoxie, jenže vždy útočí na samotné základy onoho neměnného antagonismu. Celá revizionistická produkce se zakládá na celkové reinterpretaci kapitalismu, na údajně změně v povaze kapitalismu a následně i proletářského boje, aby tak definovala svůj neměnný kontrarevoluční program.

Zde se zdá nezbytné uvést příklad toho, co jsme právě konstatovali, abychom tak udělali jasno při čtení a v obecném významu našich tezí. **"PROLETARIÁT NEMÁ ŽÁDNOU VLAST"** je ústřední a neměnnou tezí naší strany po celé její dějiny. Obsahuje a určuje celou řadu fundamentálních praktických zaměření. Jaký je ale původ tohoto tvrzení a jaké jsou jeho implikace? V rozporu s tím, co předstírá buržoazní marxismus, tato rozhodující teze není výmyslem nějakého brilantního teoretika, ale vyjadřuje realitu, samotný život proletariátu.

Takto Marx s Engelsem, v prvním Manifestu komunistické strany (který si svůj název zaslouží v plném smyslu tohoto slova), formulovali realitu, která až do té doby byla - v různých formách - součástí této abecedy komunistického hnutí a kterou pak převzaly všechny další formulace tohoto programu.

Skutečnost, že proletariát nemá žádnou vlast, není nahodilá a není to ani skutečnost, u níž lze určit datum počátku či konce a neměli bychom si ji ani plést s její první teoretickou formulací. Naopak se jedná o esenciální a permanentní realitu proletariátu coby historické bytosti, která jej určuje v opozici vůči celému buržoaznímu systému. Jakožto negace této buržoazní společnosti, obsahuje rozhodující definice budoucí společnosti (zrušení všech národností, všech hranic atd.).

Jinak řečeno, tato neměnná realita komunistického hnutí v opozici vůči jakékoli zemi byla realitou ještě dříve, než ji vůbec Marx s Engelsem formulovali: proletariát vlast nikdy neměl a nikdy mít nebude. Jeho vlastní existence obsahuje zrušení všech národností. (3) Nemělo by nás tedy překvapovat, že jiná, více či méně jasná vyjádření tohoto ústředního aspektu komunistického programu byla formulována i v jiných koutech světa - před tímto Manifestem či po něm - jinými komunistickými militanty, kteří Marxe či Engelse ani neznali, protože se jedná pouze o vyjádření života a praxe naší třídy.

Teoretické vyhlášení této extrémně explicitní teze v Manifestu značí rozhodný a nezvratný krok strany samotné vpřed. Pro všechny následné formulace se stalo

esenciální základnou, od níž nelze ustoupit, a konstitovalo se jako válečný pokřik proletariátu v boji.

Zde není to pravé místo pro podrobný popis vývoje, který vedl militanty, jako třeba Marxe s Engelsem, aby formulovali tuto tezi. Musíme ale zdůraznit, že tato teze není negací jen ve své formě, ale i ve svém obsahu, a to natolik nakolik je skutečné hnutí proletariátu negací vlasti - což je nezbytné k pochopení metodologie tezí, které níže předkládáme.

Obecná metoda tohoto výkladu - opozice komunismus/kapitalismus a, za kapitalismu, komunismus jako jeho praktická negace - se zakládá na skutečnosti, že všechny pozitivní programové úkoly jsou negativně obsaženy v kapitálu samotném (včetně kontrarevolučních zkušeností). Lépe řečeno, za vlády kapitalismu je touto negací komunismus jakožto revoluční hnutí.

Projít všechny teze, které jsou nerozlučně spjaty s ústředním tvrzením, že "proletariát nemá žádnou vlast," je zcela nemožné a nemůžeme ani zmínit všechny závěry a implikace, které z něj Marx s Engelsem odvodili. Chceme však zdůraznit, že se zakládá na jisté míře vnímání kapitálu jako celosvětové reality, komunismu jako univerzálního hnutí a internacionalismu jako rozhodujícího prvku v praxi proletariátu. Bez této neměnné základny by pokřik "Proletáři všech zemí, spojte se," ale i přímo internacionalistické pojetí strany a programu (Manifest sám nemá žádnou vlast!!!) nebyly ničím víc než prázdnými frázemi. Na dějinné linii strany je rozhodující kontinuita od generace ke generaci revolucionářů, která není o vymyšlení či revidování něčeho, ale o rozvoji úkolů obsažených v reálně existujícím podvrátném hnutí skrze jejich vlastní revoluční praxi.

Revisionismus činí pravý opak. Může, nebo nemusí používat citáty z Marxe či Engelse nebo od nějakého jiného revolučního vůdce, ale jeho neměnnou charakteristikou vždy bude zpochybňování samotných základů praktických úkolů proletariátu. Za tímto účelem bude vždy, absolutně vždy, začínat konstatováním, že se společnost změnila, že kapitalismus není stejný jako dříve a že se změnil i boj dělníků...a pak končit obranou čehokoli, dokonce i vlasti. Podívejme se, ohledně této otázky, co napsal Bernstein:

"Má ale sociální demokracie, coby strana dělnické třídy a míru, zájem na tom, aby proletariát bránil svůj národ? Nejrůznější důvody by jednoho vedly k záporné odpovědi, především začne-li tvrzením Komunistického manifestu: Proletariát nemá žádnou vlast. Jenže toto tvrzení mohlo mít větší platnost pro dělníky čtyřicátých let (4), kteří postrádali politická práva a přístup k veřejnému životu; kdežto v současnosti ztratilo velký díl své pravdivosti...a bude ji ztrácet dál a dál, jelikož dělník přestává být proletářem a stává se občanem."

"Dělník, který je ve státě, v obecních samosprávách... voličem, který má stejná práva a participuje na společném blahu národa; dělník, jehož děti vzdělává a jehož zdraví chrání společnost stejným způsobem, jakým mu garantuje zabezpečení proti ránám osudu... tento dělník bude mít již dlouho svoji otčinu, než se stane světoobčanem; a to stejným způsobem, jakým se národy vzájemně přibližují, aniž by ztrácely svoji vlastní individualitu..."

"V současnosti se hodně mluví o dobytí politické moci sociální demokracií a každopádně, soudě podle síly, jaké dosáhla v Německu, není nemožné, že série politických událostí by za krátkou dobu mohla vést k tomu, že v této zemi získá rozhodující úlohu. Ale právě kvůli této eventualitě a vezmeme-li v úvahu odstup, který odděluje sousední národy od tohoto cíle, musí sociální demokracie nabýt národního charakteru..."

"Jedná se o nezbytnou podmínku, aby si udržela svoji moc. Musí prokázat své schopnosti, coby vládnoucí strana a vládnoucí třída, tím, že - se stejnou pevností - dostojí úkolům obrany třídních zájmů a zájmů národa."

Bernstein, Premisy socialismu a úkoly sociální demokracie, kap. IV,
Texty a možnosti sociální demokracie

Není třeba, abychom dál zdůrazňovali velmi jasné politické důsledky takovéto metodologie revize. Obecně je však všechno daleko komplikovanější. Vždyť ani Marx s Engelsem nevyvodili z této esenciální teze komunistického programu všechny závěry stejně, jako se, například, generaci revolucionářů roku 1917 nepodařilo předpokládat implikace jiných ústředních tezí programu, jako třeba "zničení buržoazního státu" nebo "zrušení námezdní práce" atd. Na základě tohoto neúplného osvojení si reality proletariátu, "který nemá žádnou vlast," Marx s Engelsem oscilovali mezi různými postoji k národní otázce, bránili některé zcela protichůdné pozice, jež byly mnohokrát přímo antagonistické vůči proletářskému internacionalismu. S tímto pouze částečným osvojením si programu souvisela i Marxova a Engelsova nejednoznačnost ohledně sociální demokracie (samotná podstata jejího ustavení byla vůči této tezi antagonistická, tj. jednalo se o národní strany hájící demokracii!!!); a souvisela s ním i skutečnost, že Engels tuto ústřední tezi kompletně revidoval a požadoval obranu německého národa a účast v imperialistické válce. A skutečně, mezi tezí, která tvrdí, že "proletariát nemá žádnou vlast," i s jejími bezprostředními důsledky (internationalismus, přímá mezinárodní organizace proletariátu, opozice vůči nacionalismu "vlastní" buržoazie - důsledky, jež všechny vyvstávají ze samotného života proletariátu bojujícího proti svým přímým vykořisťovatelům a tak rozvíjející internacionalistickou praxi), a Engelsovým nacionalisticky buržoazním a imperialistickým postojem z roku 1891, kdy se vypuknutí války mezi německým,

ruským a francouzským státem zdálo na spadnutí, leží propast, důkladná **programová roztržka, úplná revize.**

Nezapomínejme, že Engels prohlásil, že kdyby bylo Německo napadeno, "všechny obranné prostředky by byly dobré; museli bychom zaútočit na Rusy a jejich spojence, ať by jimi byl kdokoli," a dokonce naznačoval, že za těchto okolností "bychom možná mohli být jedinou opravdu proválečnou a odhodlanou stranou"! (5) Jak dobře víme, právě tuto proimperialistickou pozici sociální demokracie dále rozvíjela.

Tento příklad nám umožnil jasně ukázat, proč si kontrarevoluce a revizionismus mohly a v mnoha případech stále ještě mohou hrát na ortodoxii (obecná praxe "marxistického" křídla sociální demokracie, jehož velkým ideologem byl Kautsky): protože Marx s Engelsem buď sami rozvinuli implikace této teze jen napůl, nebo Engels tuto tezi zcela revidoval pod záminkou - jako vždy - specifických podmínek kapitalismu v danou chvíli.

Proti tomu stavíme historický postoj komunistů. Nám nejde o modifikování této ústřední teze, ani ji nechceme klást na stejnou rovinu s celkem dotýkajících se a zmatených vět, které se s ní pojí (jako třeba konstatování, že boj proletariátu bude mezinárodní jen svým obsahem, ale nikoli svojí formou) (6). Ani nechceme následovat Marxe a Engelse v tom, jak se úplně či částečně této teze zříkali. Nepochybně jde o to rozvinout všechny důsledky plynoucí z této teze. Takový rozvoj však není ani ideologický ani vyumělkovaný. Nejde při něm o to sednout si za stůl a vymýšlet další objasňování této teze. Ne, pro nás to byl boj sám, ona gigantická opozice mezi revolucí a kontrarevolucí, co jasně vymezilo hranici mezi participací v národně osvobozeneckých válkách či jakýchkoli jiných imperialistických válkách na straně jedné a revolučním defétismem na straně druhé; díky tomu bylo možné teoretické a trvalé pochopení dalších implikací, které Marx s Engelsem tehdy ještě nedokázali předpokládat. Od té doby revoluční defétismus a internacionalismus tvoří vpravdě osvojenou základnu, fundamentální východisko pro následující generace revolucionářů. **A právě tímto způsobem, skrze postupné osvojování si programu, se celek komunistických tezí rozvíjí a prosazuje se!**

Objasňuje se tak reálný rozpor mezi neměnným programem a neustále se vyvíjejícími teoretickými tezemi komunistů. A právě proti tomuto rozporu vystupují všichni formalisté (kteří hájí neměnnost Marxova a Engelseva teoretického programu), všichni revizionisté a všichni "inovátoři."

Proletariát nemá vlast a nikdy žádnou neměl. Ve skutečnosti podle toho proletariát ale jedná pouze tehdy, bojuje-li proti vykořisťování, proti "svě"

vlastní buržoazii a proti "svému" vlastnímu státu. Taková praxe je součástí pravé pospolitosti mezinárodního a internacionalistického boje, za jejíž efektivní centralizaci komunistický předvoj bojuje: toto je a vždy byla ústřední osa komunismu.

Marx komunistický program nevynalezl: pouze vyjádřil míru jeho osvojování. Ani komunistická levice si během svého boje proti imperialistické válce, na počátku století a na celém světě, nic nevymýšlela, ale prostřednictvím tezí syntetizovala ústřední hesla a přesné pokyny, realitu komunistického hnutí.

Náš úkol je naprosto stejný. Tyto teze (7) reflektují jeden další krok v kolektivním, neosobním a mezinárodním úsilí, kterým se komunistický program generaci za generací prosazuje.

A proto tyto teze, které provázejí a budou provázet vědomou a organizovanou činnost naší malé skupiny, nejsou naším majetkem (nenárokujeme si jejich otcovství). Jsou syntetickým vyjádřením sumy zkušeností naší třídy a naší strany za celou jejich historii a jako takové patří jedině jim.

V našich centrálních a agitačních revue vyšly i jiné texty (ve španělštině, francouzštině, angličtině, arabštině, portugalské, němčině, turečtině, maďarštině, kurdštině...), které tyto teze rozvíjejí a vysvětlují a tvoří základnu procesu jejich historického osvojování, a proto jako přílohu těchto tezí vydáváme shrnutí hlavních textů, které doposud vyšly ve francouzštině a španělštině. Je třeba si povšimnout, že jsou-li texty na určitá témata daleko propracovanější než těch pár řádek na dané téma v příslušné tezi, důvodem je, u velkého množství z nich, to, že tento úkol zůstává v zárodečném stavu a před námi stále leží jeho nesmírná část (tento revoluční úkol lze zcela naplnit pouze samotným uskutečněním sociální revoluce). Tyto teze nejsou nějakým mýtickým cílovým bodem. Jsou to pracovní teze, syntéza naší praxe na jejímž základě pokračujeme ve svých aktivitách. Víru, že nějaký text může být zárukou proti úchybkám, zradám, rozkolům atd., přenecháváme politickým paranoikům. Jediná záruka, že vycházíme z globálnosti našich implikací, nespočívá v naší oddanosti nějaké skupině, straně, nebo vůdci, ale v oddanosti komunismu, skutečnému hnutí rušícímu vše, co nás separuje od nás samotných. Dialekticky ale toto hnutí existuje jen tehdy, když se centralizuje, organizuje, diriguje, tj. když se konstituuje jako strana.

Organizace, příprava, strukturování a vedení této strany je neosobním produktem frakcí, skupin a militantů, kteří neustále přebírají úkol mezinárodního formování revolučních kádrů a přípravy celosvětového vedení komunistické revoluce.

Naším ústředním zájmem bylo a je, už od zformování IKS, ujmout se, podle svých omezených sil a současného stavu komunistického hnutí, všech úkolů a nezbytností v hnutí. Komunisty v praxi **necharakterizuje**, že se zhostí toho či onoho úkolu v závislosti na době, jakožto jediného, který lze realizovat (pro některé to mohou být "teoretické" úkoly, pro jiné "propagandistické" a pro další zase "vojenské"). Kdyby tomu tak bylo, potom by se komunisté od zbytku proletariátu lišili zcela parciálními rozhodnutími, protože ve srovnání se zbytkem proletářského hnutí by se ujali jen několika minoritních úkolů.

Esencí revoluční praxe je ale naopak zhostit se všech úkolů a nezbytností hnutí, a přitom, samozřejmě, brát v úvahu poměr sil a priority, které z něj plynou. Je třeba se ujmout všech těchto úkolů, a přitom vždy předkládat historické a celosvětové zájmy hnutí; a ty se neurčují ve vztahu k bezprostředním či náhodným situacím, ale vždy ve vztahu k totálnosti, ke komunismu. Toto a pouze toto je historická linie rekonstrukce **STRANY**.

Jestliže militanti vždy kritizovali psané projevy života a boje (logický projev dynamiky života vzhledem k věcem, které jsou psány a tedy dány), nesmíme rovněž zapomínat, že i jazyk sám je rouškou produkovanou dominací kapitálu, jejímž prostřednictvím je velmi obtížné sdělit nějaký obsah, který by této dominanci uniknul: stejný rozpor se projevuje vždy, když vyjadřujeme pohyb pomocí jazyka, který zná jen pevně dané kategorie. Podobně může jeden pojem v různých jazycích vyjadřovat různé obsahy, podle rozdílné reality prožívané proletariátem.

Abychom vyplnili tyto mezery a zmenšili břímě těchto slabin, o nichž víme, že jsou nevyhnutelné, snažili jsme se na těchto tezích pracovat ve čtyřech různých jazycích, abychom ujednotili vyjádření reality, které chceme předávat dál. Výsledkem je poměrně "nečistý" a "těžkopádný" jazyk. Navíc, obsah historicky a sociálně definovaných pojmů pro nás nemá stejný význam jako pro občany, dokonce ani jako pro ty nejpolarizovanější z nich. To je, například, případ výrazů jako "strana," "proletariát," "třída," "demokracie," "kapitál"; v těchto bodech se musíme odvolávat na příspěvky o různých tématech, které jsme doposud vyprodukovali. Překládání našich hlavních příspěvků do různých jazyků reflektuje v našich centrálních revue tuto snahu o centralizaci a homogenizaci. Abychom zdůraznili tuto tendenci k homogenizaci a protože máme dojem, že je to případnější, rozhodli jsme se nazvat všechny naše centrální revue "Komunismus" (naše francouzská centrální revue se dříve jmenovala "Komunista"). Co se týče kontinuity mezi našimi publikacemi, je následující Bordigovo konstatování z roku 1953 dostatečně jasné:

"Aby mohli sledovat kontinuitu našich příspěvků, naši čtenáři by se neměli nechat znepokojovat změnami titulů našich revue, změnami, k nimž dochází kvůli různým epizodám podřadných událostí. Naše příspěvky lze snadno rozpoznat skrze jejich nedělitelnou organičnost. Pro buržou je typické dávat na každou vyrobenou komoditu etiketu, na každou myšlenku jméno intelektuála, každou stranu definovat skrze jejího vůdce...ale na proletářské straně je jasné, že když modus výkladu zkoumá objektivní vztah reality, nelze jej nikdy redukovat na osobní názory pitomých konkurentů, na chválu, či urážky vůči těžkým váhám nebo muším váhám. V tomto případě by se totiž úsudek nedefinoval obsahem, ale dobrou či špatnou vírou osoby, která se vyznává. Náš úkol je tvrdý a obtížný, ale svých cílů dosáhneme jen tehdy, budeme-li respektovat jeho vlastní povahu, aniž bychom využívali technické triky buržoazní publicity, aniž bychom využívali špinavou tendenci uctívat osobnosti." ("Fil du Temps" - 1953)

Proto naše "Programové teze" nejsou nějakou "platformou" v redukovaném, konformistickém a okázalém smyslu, v němž se nejrůznější sekty definují jako pupek světa. Komunistický program není biblickým textem, který je zárukou proti všemožným úchylkám, není kamennou deskou, na níž se lpí kvůli ochraně panenské čistoty. Takto se vytvářely mystifikace o platformě se záměrem vydávat ji za synonymum komunistického programu (jakoby bylo možné komunistický program redukovat na nějaký text, ať by to byl kterýkoli!). Kontrarevoluce tvrdí, že taková platforma bude formální garancí pro budoucnost. Nadto, což je vrchol předstírání, rovněž tvrdí, že obsahuje odpovědi na všechny otázky vyvolané proletářským bojem. Právě proti takové fetišizaci "platform" a "programů" Marx více než před sto lety tvrdil, že jeden krok skutečného hnutí vpřed je více než tucet programů.

Všem fetišistům platform a ideálních stran, všem militantům formalistické neměnnosti, kteří věří, že se neuchýlí ani o píď, protože neustále vytahují svoji platformu, nebo recitují fráze od toho či onoho proletářského vůdce, můžeme snadno připomenout jejich ochotu přijmout nové fráze, nové platformy, novou skupinu, nové praktiky a urážet své bývalé soudruhy... A konečně, všem těm, kdo skrývají svůj bídny individualismus, své sektářství a federalismus za krásnými slovy o ideální "straně," nebo o zdokonalování "revolučních kádřů," a přitom vycházejí z citací vůdců minulosti, odpovídáme něčím, co jsme před nějakou dobou napsali v naší francouzské centrální revue (Intro, "Le Communiste," č. 6):

"Nám komunistům ve skutečnosti nesejde na tom či onom citátu z Marxe, Lenina, nebo Bordigy, ani na té či oné pozici zaujaté v určité době. Ve skutečnosti jde o to uchopit neměnný obsah, skrytý za jeho více či méně jasnými projevy, uchopit rudou nit spojující komunistickou praxi všech dob, být na straně proletářského boje proti všem kapitalistickým bariérám. Za momentálním chápáním, za

formálními projevy, za uvědoměním vyjadřovaným proletářskými transparenty či texty se skrývá skutečný bezprostřední boj dělnické třídy proti vykořisťování, který vždy byl - včera, dnes i zítra - antifrontistický, antidemokratický a antinárodní."

Náš nepřítel, kapitalistický sociální vztah zosobněný buržoazní třídou, byl vždy stejný. Naše potřeby a požadavky budou rovněž vždy stejné: boj proti vykořisťování, proti intenzitě a délce práce... Naše metody boje - přímá akce (revoluční násilí a teror), organizace mimo všechny struktury buržoazního státu a proti nim, ozbrojené povstání, celosvětová diktatura proletariátu za zrušení námezdní práce - byly vždy stejné. A právě k této **skutečné neměnnosti**, k této skutečné organické kontinuitě mezi komunistickými frakcemi včerejška a dneška, chceme prostřednictvím těchto programových tezí přispět.

Internacionalistická komunistická skupina - 1989

Poznámky

1. Zde se musíme zmínit, že toto obecné prohlášení aplikujeme, především, na sebe a na úkol sepsání těchto tezí. A tak tato obtížná mezinárodní kolektivní práce, které se dál zhošťujeme a budeme zhošťovat, umožnila, v naší malé skupině, mezinárodní centralizaci polemik a krystalizaci všech zásadních neshod, které v několika případech skončily rezignacemi, vyloučením atd. I přes občas útočné polemiky a vnitřní/veřejné konfrontace mezi různými pozicemi centralizace těchto polemik pomocí celé vnitřní mezinárodní struktury umožnila naší skupině nejen programový pokrok, ale rovněž aby se mnohem ostřeji oddělila od dědiců sociálně demokratické levice. V tomto smyslu a navzdory vyčerpávání energie militantů, které s sebou tyto polemiky nesou, je považujeme za nezbytné a plodné nejen pro naše vlastní formování coby militantů, ale rovněž pro stále přesnější vymezování se našeho hnutí proti všem buržoazním stranám a ideologiím vytvořeným proti proletariátu.

2. Navzdory všem obtížím představovaným formálně-logickým a buržoazním jazykem se snažíme, co možná nejpřesněji, vyjádřit subjekt revoluce spolu s naším pojetím komunismu. Pro nás koncept komunismu není ideálem, který se má aplikovat, ale hnutím ničícím společnost kapitálu a společností, která je vyústěním této praktické negace. Na rozdíl od toho, čemu věří idealisté, skutečným subjektem revoluce není inspirovaný jedinec, který své uvědomění a svoji vůli nosí na rukávu. Není jím ani skupina militantů, i když vzhledem k historickému vedení je její činnost zcela zásadní. Není jím ani celý proletariát chápaný jako seskupení dělníků. Skutečným subjektem revoluce je pouze proletariát jakožto síla konstituovaná coby strana, jakožto komunistická

organická centrálnost, která ruší etablovaný pořádek. Navzdory tomu, co si může myslet sociální demokracie, není to vedení, kdo transformuje "odborářský" proletariát v revoluční sílu. Naopak je to proletariát coby revoluční síla, kdo determinuje vznik revolučního směru (nikoli z bezprostřednického, nahodilého a lokalistického hlediska, ale z hlediska historického, obecného a mezinárodního). Proti proudu dominantní ideologie a s rizikem, že budeme šokovat, můžeme konstatovat - posuneme-li se k vyšší míře abstrakce - že to nejsou komunisté, nebo proletariát, kdo mění sociální hnutí v hnutí komunistické, ale naopak je to komunismus jakožto historické hnutí, kdo, poprvé v dějinách, v proletariátu nalézá opravdu revoluční třídu schopnou nastolit komunismus jako efektivní negaci. Je to komunismus, kdo kooptuje historicky nejrozhodnější prvky třídy, ty, které vždy prosazují zájmy celého proletariátu jako vedení strany a nadcházející revoluce.

3. "A konečně, zatímco buržoazie každé země udržuje partikulární národní zájmy, velkopřemysl vytváří třídu, jejíž zájmy jsou ve všech zemích stejné a pro niž byla národnost již zrušena." Marx - Engels: "Německá ideologie".

4. Povšimněte si, že pokaždé, když Bernstein (revizionista par excellence) narazí na argument pro, raději řekne, že se změnila společnost a ne, že se Marx mýlil.

5. Marx - Engels Works, svazek XXXVIII, strany 176 a 188.

6. Takovouto revizi provádí hodně marxisticko-leninistických organizací, přičemž takové fráze zdůrazňují jako nejesenciálnější. To jim umožňuje teoretické "podvody" až toho rázu, že ospravedlňují nacionalismus.

7. Stejný typ argumentu lze rozvinout pro každou z ústředních tezí komunistického programu (negace buržoazního státu, demokracie, hodnoty, frontovectví) tak, že vypíchneme opozici mezi postojem komunistů s jejich posloupností tezí a postojem revizionismu namířeným proti nim, ať už nestydatě, nebo ne.